

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: +370 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

Į 2025-03-10 Nr. 2-805

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AVIACIJOS ĮSTATYMO PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIMIN), išnagrinėjusi pakartotinai pateiktą derinti Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 6, 16, 17, 19, 20, 24, 27, 35, 41, 41¹, 50 straipsnių, III skyriaus dešimtojo skirsnio pavadinimo ir 3 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19², 19³, 31², 53¹, 53² straipsniais įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Išlieka aktuali ankstesnio derinimo metu EIMIN teikta 2 pastaba. Nei Reglamente (ES) 2017/373, nei Reglamente (ES) 2024/2803 nėra nustatyta oro eismo paslaugų, oro erdvės valdymo paslaugų, skrydžio procedūrų planavimo paslaugų teikėjų paskyrimo principų. Nors minėtuose Europos Sąjungos teisės aktuose yra nustatyti reikalavimai, kuriuos turi atitikti tokie paslaugų teikėjai, tačiau lieka neaišku, kuo remdamasis susisiekimo ministras atrinktų vieną iš kelių atitinkančių nustatytas sąlygas pareiškėjų teikti tam tikrą paslaugą.

2. Tarpusavyje nesuderintos Įstatymo projekto 8 straipsniu keičiamo įstatymo 20 straipsnio 1 ir 4 dalių nuostatos. 1 dalyje įrašyta, kad ryšių, navigacijos, stebėjimo ir oro eismo paslaugų įranga turi atitikti Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – LTSA) nustatytus reikalavimus, o 4 dalyje, – kad įranga turi atitikti Reglamento (ES) 2018/1139 ir juo remiantis priimtų deleguotųjų ir įgyvendinamųjų aktų bei LTSA nustatytus reikalavimus.

Svarstyтина, ar būtina ir proporcinga pavesti LTSA nustatyti papildomus reikalavimus minėtai įrangai, jei reikalavimai šiai įrangai yra nustatyti Europos Sąjungos teisės aktais, ar nebūtų tikslinga atsisakyti perteklinių reikalavimų, kuriais gali būti ribojama viena rinka.

Vadovaujantis Įstatymo projekto 20 straipsnio pakeitime minimo Reglamento (ES) 2018/1139 9 straipsniu, orlaiviai, išskyrus bepiločius orlaivius, ir jų varikliai, oro sraigtai, dalys ir kilnojamoji įranga turi atitikti minėto reglamento, pvz. II priede, nustatytus esminius reikalavimus. Vadovaujantis Reglamento 10 straipsniu, atitiktis 9 straipsnio reikalavimams yra užtikrinama per sertifikavimą (ir atitinkamai išduotą tipo patvirtinimo pažymėjimą) (analogiškas reguliavimas numatytas ir dėl pvz. dalių projektų, kilnojamosios įrangos projektų). Nėra aiškus santykis tarp

minėtų tipo patvirtinimo pažymėjimų ir pagal Įsakymo 20 straipsnį išduodamo tinkamumo naudoti pažymėjimo: ar įrangos naudotojui užtenka turėti tipo patvirtinimo pažymėjimą (išduotą LT ar kitoje ES valstybėje narėje), ar, visgi reikalingi abu dokumentai (įskaitant ir LT išduotą tinkamumo pažymėjimą). Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis bendraisiais ES vidaus rinkos principais, ES valstybėse narėse atliktų sertifikavimo rezultatai turėtų būti pripažįstami visoje ES. Siūlytume šią dalį aiškiau aptarti Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įvertinus Reglamento (ES) 2018/1139 9 straipsnį bei Įstatymo projekto aiškinamajame rašte pateiktą informaciją, darytina išvada, kad įranga turi atitikti ne tik Reglamente nustatytus, bet ir *nacionalinius* techninius reikalavimus, kuriuos nustatys LTSA. Šiame kontekste norime priminti apie pareigą notifikuoti tokius reikalavimus Europos Komisijai. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto 8 straipsniu (20 straipsnio pakeitimas) įtvirtinamos nuostatos¹, susijusios su gaminiais (ryšių, navigacijos, stebėjimo ir oro eismo paslaugų ar kt. įranga), kurių privaloma laikytis, pavyzdžiui siekiant juos naudoti teikiant oro eismo ir ryšių, navigacijos, stebėjimo paslaugas, dėl kurių Įstatymo projektas būtų laikytinas techniniu reglamentu², siūlome įvertinti poreikį Įsakymo projektą notifikuoti Europos Komisijai, vadovaujantis 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (toliau – direktyva (ES) 2015/1535) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 617) nuostatomis.

Primename, kad Nutarimo Nr. 617 2.1 papunkčiu yra pavesta institucijoms, rengiančioms su produktais arba atitikties įvertinimo procedūromis susijusių teisės aktų projektus, informaciją apie juos taisyklių nustatytais atvejais ir tvarka teikti Lietuvos standartizacijos departamentui iki teisės akto priėmimo. Sprendimą dėl poreikio teikti tokią informaciją priima tokį projektą rengianti institucija.

¹ Pavyzdžiui, 20 str. 1 d. Teikiant oro eismo ir ryšių, navigacijos, stebėjimo paslaugas galima naudoti tik tą ryšių, navigacijos, stebėjimo ir oro eismo paslaugų įrangą (toliau šiame straipsnyje – įranga), kuri atitinka **LTSA nustatytus reikalavimus** ir turi Agentūros išduotą įrangos tinkamumo naudoti pažymėjimą. Karinėje aviacijoje ir koviniam valdymui naudojamiems įrenginiams, turintiems įtakos civilinių orlaivių skrydžių saugai, taikomi LTSA nustatyti reikalavimai.

² Techninio reglamento samprata apibrėžta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių 3.8. papunktyje. Pagal ją, techniniu reglamentu laikytinos techninės specifikacijos, kiti reikalavimai ar taisyklės, kurių būtina laikytis parduodant ar naudojant gaminį. T. y. bet kokie dokumente pateikti gaminio charakteristikų reikalavimai ar gaminiui keliami kiti nei techninė specifikacija reikalavimai, kuriais siekiama apsaugoti pirmiausia vartotojus ar aplinką ir kurie turi įtakos į rinką pateikto gaminio būvio ciklui, kaip antai jo naudojimo, perdirbimo, pakartotinio naudojimo ar utilizavimo sąlygos, jeigu jos gali žymiai paveikti gaminio sudėtį, esmines savybes ar jo pardavimą.

Atkreipiame dėmesį, kad Direktyva (ES) 2015/1535 ir Nutarimas Nr. 617 turi dvejopą paskirtį: ne tik suteikti galimybę Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms įvertinti, ar nustatomos nacionalinės taisyklės neprieštarauja ES teisės aktams ir nesukuria prekybos barjerų, bet ir užtikrinti skaidrumą apie planuojamas priimti naujas ar keičiamas nacionalines taisykles, kas sudarytų galimybę suinteresuotiems subjektams apie jas išsakyti nuomonę, joms pasiruošti, tinkamai jų laikytis.

Išlieka aktuali ankstesnio derinimo metu EIMIN teikta 3 pastaba (jei nebus atsisakyta nuostatos dėl LTSA nustatytų reikalavimų įrangai), į kurią atsižvelgta tik iš dalies. Įstatymo projekto 8 straipsniu keičiamo įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad įrangos tinkamumo naudoti pažymėjimas išduodamas, jeigu įranga atitinka LTSA nustatytus reikalavimus, tai yra LTSA suteikiama diskrecija savo nuožiūra nustatyti bet kokius reikalavimus. Įstatymu turi būti nustatyti esminiai įrangos tinkamumo naudoti pažymėjimo išdavimo reikalavimai (pavyzdžiui, kad įranga turi užtikrinti oro eismo saugumą, turi būti patikima ir pan.), o konkrečias technines savybes (charakteristikas) galėtų nustatyti LTSA. Taip pat Įstatymo projekte nenustatytas įrangos tinkamumo naudoti pažymėjimo išdavimo terminas (per kiek laiko nuo tinkamai užpildyto prašymo ir visų reikalaujamų dokumentų pateikimo priimamas sprendimas dėl pažymėjimo išdavimo).

3. Įstatymo projekto 8 straipsniu keičiamo įstatymo 20 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad pasibaigus įrangos tinkamumo naudoti pažymėjimo galiojimo terminui, viešojo įstaiga Transporto kompetencijų agentūra (toliau – Agentūra) įrangos naudotojo prašymu ir atsižvelgdama į įrangos techninę būklę, gali jį pratęsti laikotarpiui iki 3 metų, jei nustatoma, kad įranga atitinka nustatytus reikalavimus. Tokia vertinamojo pobūdžio nuostata („gali pratęsti“) leidžia Agentūrai savo nuožiūra pratęsti arba nepratęsti įrangos tinkamumo naudoti pažymėjimo galiojimo terminą net ir tuo atveju, jei įranga atitinka nustatytus reikalavimus, kas sąlygotų korupcijos pasireiškimo galimybes. Siūlytume žodžio „gali“ atsisakyti.

4. Įstatymo projekto 8 straipsniu keičiamo įstatymo 20 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad jeigu nustatoma, kad įranga neatitinka nustatytų reikalavimų, Agentūra gali sustabdyti įrangos tinkamumo naudoti pažymėjimo galiojimą. Siekiant išvengti vertinamojo pobūdžio nuostatos, siūlytume aiškiai nustatyti, kokiais atvejais (kokiems neatitikimams esant) Agentūra sustabdo įrangos tinkamumo naudoti pažymėjimo galiojimą, o kokiais – nestabdo. Be to, pagal Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 18.8 papunktį licencijavimą nustatančiame įstatyme turėtų būti nuostata, kad prieš licencijos galiojimo sustabdymą, jeigu nustatyti trūkumai – neesminiai licencijuojamą veiklą

reguliuojančių teisės aktų pažeidimai ar nekeliantys rizikos pažeisti svarbius visuomenės interesus, licencijos turėtojas turi būti įspėjamas apie numatomą taikyti poveikio priemonę, išskyrus Aprašo 16 punkte nurodytą atvejį. Siūlytume apsvarstyti galimybę tam tikrais atvejais įspėti apie galimą pažymėjimo galiojimo sustabdymą, jei per nustatytą terminą (dar nesustabdžius pažymėjimo galiojimo) nebus pašalinti neatitikimai.

5. Išlieka aktuali ankstesnio derinimo metu EIMIN teikta 6 pastaba, į kurią atsižvelgta tik iš dalies. Lieka neaišku, kokią veiklą vykdančius skrydžių koordinatorius turi atitikti Įstatymo projektu nustatomas sąlygas. Pažymėtina, kad vienas iš Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatytų teisėkūros principų yra aiškumo principas, reiškiantis, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Šiuo atveju nustatomi reikalavimai nenurodytai (neaišku kokiais) veiklai vykdyti. Siūlytume papildyti Įstatymo projektą glaustai nurodant, kokios veiklos vykdyti turi būti skiriamas skrydžių koordinatorius. Taip pat lieka neaišku, kokią praktiką, nurodytą Įstatymo projekto 11 straipsniu keičiamo įstatymo 31² straipsnio 3 dalies 2 punkte, turi atlikti asmuo, norintis būti paskirtas skrydžių koordinatoriumi (pobūdis, apimtis, trukmė ir pan.). Derinimo pažymoje nurodyta, kad reikalavimus skrydžių koordinatorių mokymo programai (kurią sudarys teorinė ir praktinė dalys) nustato LTSA, tačiau minėtame punkte nustatoma, kad skrydžių koordinatorius turi būti baigęs Agentūros patvirtintą skrydžių koordinatorių teorinio ir praktinio rengimo mokymo programą ir atlikęs praktiką aerodrome, kuriame jis bus paskirtas skrydžių koordinatoriumi, tai yra nuostatoje yra dvi atskiros sąlygos, taikomos skrydžių koordinatoriui – baigti nurodytą mokymo programą ir atlikti praktiką. Jei praktikos atlikimas yra mokymų programos dalis, tuomet ši sąlyga neturėtų būti nustatyta kaip atskira nuo programos sąlyga įgyti teisei būti paskirtam skrydžių koordinatoriumi. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad to paties straipsnio 5 dalyje taip pat nustatyta pareiga atlikti neaiškos trukmės ir pobūdžio praktiką, kuri nėra mokymų programos dalis. Siūlytume Įstatymo projekto 11 straipsniu keičiamo įstatymo 31² straipsnio 3 dalies 2 punktą ir to paties straipsnio 5 dalį patikslinti nurodant, kokią praktiką turi atlikti skrydžių koordinatorius, nes tai yra esminė veiklos vykdymo sąlyga, todėl turi būti nustatyta įstatymu.

6. Sustabdoma ar panaikinama ne licencija, bet licencijos galiojimas. Siūlytume atitinkamai patikslinti Įstatymo projekto 11 straipsniu keičiamo įstatymo 31² straipsnio 6 dalies 2 punktą.

7. Siekiant teisinio aiškumo siūlytume Įstatymo projekto 15 straipsniu keičiamo įstatymo 50 straipsnio 6 dalyje nustatyti kur yra skelbiami rinkliavų už bendras informacijos paslaugas įkainiai.

8. Išlieka aktuali ankstesnio derinimo metu EIMIN teikta 14 pastaba, į kurią neatsižvelgta, tačiau ji neįtraukta į derinimo pažymą ir nepateikti neatsižvelgimo motyvai. Pažymėtina, kad

ultralengvųjų orlaivių pilotai-instruktoriai, ultralengvųjų orlaivių pilotai-egzaminuotojai, skraidyklių ir parasparnių pilotai-instruktoriai ir skraidyklių ir parasparnių pilotai-egzaminuotojai atitinkamą veiklą vykdo už atlygį, teikia paslaugas kitiems asmenims, todėl yra aktualu viešinti duomenis apie jiems išduotas licencijas (kvalifikacijos patvirtinimą). Tai yra nurodoma Įstatymo projekto 18 straipsniu keičiamo įstatymo 53² straipsnio 16 dalyje. Pakartotinai siūlome numatyti šių duomenų viešinimą ir Licencijų informacinėje sistemoje, taip pat įtraukti reikiamus papildomus keitimus, kuriuose būtų numatytas kitų Aviacijos įstatyme nustatytų licencijų asmens duomenų viešinimą būtent Licencijų informacinėje sistemoje.

9. Išlieka aktuali ankstesnio derinimo metu EIMIN teikta 15 pastaba, į kurią neatsižvelgta. Derinimo pažymoje pateikta nuomonė, kad Įstatymo projektu dėstomuose Aviacijos įstatymo 53² ir 31² straipsniuose minimų ultralengvųjų orlaivių ir skraidyklių ir parasparnių instruktorių ir egzaminuotojų (toliau – instruktoriai ir egzaminuotojai) statusas ir skrydžių koordinatorių funkcijos nelaikytini reglamentuojama profesija, tačiau tokia nuomonė yra nepagrįsta. Pažymėtina, kad vadovaujantis Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 3 straipsnio 22 dalimi, „Reglamentuojama profesija – profesinės veiklos rūšis arba profesinės veiklos rūšių grupė, kuriomis užsiimant (arba užsiimant vienu iš jos būdų) pagal teisės aktus tiesiogiai ar netiesiogiai reikalaujama turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją. Užsiėmimo būdu laikomas ir profesinio vardo, kurį naudoti pagal įstatymus ir kitus teisės aktus leidžiama tik turintiems tam tikrą profesinę kvalifikaciją, naudojimas, taip pat buvimas šio įstatymo 1 priede išvardytų asociacijų arba organizacijų nariu.“ Atsižvelgiant į Įstatymo projekte siūlomus įtvirtinti kvalifikacinius reikalavimus skrydžių koordinatoriui ir ultralengvųjų orlaivių ir skraidyklių ir parasparnių pilotams-egzaminuotojams, šios profesijos atitinka reglamentuojamos profesijos sąvoką. Todėl turi būti įvertintas nustatomų būtent nacionalinių nuostatų, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumas. Teiginys, kad instruktoriai ir egzaminuotojai už savo teikiamas paslaugas negauna atlygio, neatitinka tikrovės, nes norintys gauti atitinkamą pilotavimo teisę asmenys, analogiškai kaip ir, pavyzdžiui, kelių transporto priemonės vairavimo teisę siekiantys gauti asmenys, turi sumokėti už mokymų ir egzaminavimo paslaugas. Asociacija Lietuvos ultralengvųjų orlaivių pilotų federacija (toliau – ULOPF) ir asociacija Lietuvos skraidyklių ir parasparnių sporto federacija (toliau – LSPSF) Įstatymo projektu yra įgaliojamos atlikti viešojo administravimo funkciją – išduoti licencijas ir kvalifikacijos patvirtinimą, todėl pagal Viešojo administravimo įstatymą yra laikytinos viešojo administravimo subjektais. Kaip nuostatos, kuriomis ribojama galimybė užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis (kvalifikaciniai reikalavimai), yra vertintini tiek tam tikrų mokymų ar kursų baigimo, tiek patirties turėjimo reikalavimai.

10. Siekiant teisinio aiškumo siūlytume Įstatymo projekto 17 straipsniu keičiamo įstatymo 53¹ straipsnio 1 dalies 1 punkte vietoje nuorodos „išskyrus šio straipsnio 2 dalį“ pateikti nuorodą „išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus orlaivius“.

11. Svarstyтина, ar yra proporcinga reikalauti papildomai gauti gebėjimų pilotuoti ultralengvąjį orlaivį patvirtinimą, norint pilotuoti ultralengvuosius orlaivius, atitinkančius Reglamento (ES) 2018/1139 I priedo 1 dalies e punkte nustatytus kriterijus, kaip nustatyta Įstatymo projekto 17 straipsniu keičiamo įstatymo 53¹ straipsnio 2 dalies 2 punkte, jei asmuo jau turi atitinkamą Europos Sąjungos ir Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės nacionalinės kompetentingos institucijos išduotą licenciją. Siūlytume įvertinti galimybes perteklinių reikalavimų atsisakyti.

12. Siūlytume patikslinti Įstatymo projekto 17 straipsniu keičiamo įstatymo 53¹ straipsnio 6 dalies 3 punktą nurodant konkretų skridos atitinkamos klasės ultralengvuju orlaiviu valandų skaičių, siekiant, kad esminės ultralengvojo orlaivio piloto pažymėjimo išdavimo sąlygos būtų nustatytos įstatymu. Atkreiptinas dėmesys, kad tos pačios dalies 2 punkte yra nustatytas reikalavimas užbaigti praktinius mokymus pagal ULOPF mokymų programą, todėl nenustatant konkretaus praktikos laiko 3 punktas yra perteklinis ir dubliuojantis 2 punkte nustatytą sąlygą. Analogiška pastaba dėl to paties straipsnio 7 dalies 3 punkto.

13. Įstatymo projekto 17 straipsniu keičiamo įstatymo 53¹ straipsnio 8 dalyje nustatoma, kad ultralengvojo orlaivio piloto pažymėjimas išduodamas arba jį išduoti atsisakoma per 20 darbo dienų nuo ULOPF patvirtintos formos prašymo išduoti ultralengvojo orlaivio piloto pažymėjimą ir šio straipsnio 6 dalyje nustatytų reikalavimų atitiktį patvirtinančių dokumentų ir (ar) duomenų gavimo ULOPF dienos. Atkreiptinas dėmesys, kad atitiktį šio straipsnio 6 dalies 2 ir 3 punktuose gali patikrinti pati ULOPF, todėl šiais atvejais dokumentų pateikimas yra perteklinis. Siūlytume patikslinti 8 dalį, kad pateikiami šio straipsnio 6 dalies 1 ir 4 punktuose nurodytų reikalavimų atitiktį patvirtinantys dokumentai. Analogiška pastaba dėl to paties straipsnio 9 dalies.

14. Įstatymo projekto 17 straipsniu keičiamo įstatymo 53¹ straipsnio 11 dalies 1 punkte nustatoma, kad ultralengvojo orlaivio piloto pažymėjimo galiojimas pratęsiamas, jeigu ultralengvojo orlaivio pilotas asmuo iki 18 metų turi galiojantį sveikatos pažymėjimą, patvirtinantį sveikatos būklės atitiktį fizinės ir psichinės sveikatos normoms, taikomoms asmenims, siekiantiems gauti ne žemesnės nei B1 kategorijos motorinės transporto priemonės vairuotojo pažymėjimą. Atkreipiame dėmesį, kad ši nuostata yra perteklinė, nes išdavus piloto pažymėjimą 16 m. amžiaus asmeniui, po 5 pažymėjimo galiojimo metų asmuo visais atvejais būtų pilnametis, tai yra virš 18 m. Analogiška pastaba dėl to paties straipsnio 12 dalies 1 punkto.

15. Įstatymo projekto 17 straipsniu keičiamo įstatymo 53¹ straipsnio 15 dalyje nustatoma, kad ULOPF panaikinus ultralengvojo orlaivio piloto pažymėjimo galiojimą, naujas ultralengvojo orlaivio piloto pažymėjimas išduodamas šio straipsnio 6 dalyje nustatyta bendra tvarka. Pažymėtina, kad šio straipsnio 6 dalyje nėra nustatyta pažymėjimo išdavimo tvarka, tik keliama reikalavimai pažymėjimui gauti. Be to, neaišku, ar asmeniui būtų užskaityti anksčiau baigti mokymai pagal ULOPF mokymų programą ir išlaikyti egzaminai. Analogiška pastaba dėl toje pačioje dalyje nurodyto naujo skraidyklės ir paraspurnio piloto pažymėjimo išdavimo.

16. Siūlytume sutrumpinti neproporcingai ilgą piloto pažymėjimo atnaujinimo terminą (20 darbo dienų) pasikeitus piloto vardui ar pavardei pagal Įstatymo projekto 17 straipsniu keičiamo įstatymo 53¹ straipsnio 16 dalį. Analogiška pastaba dėl dublikato išdavimo termino pagal to paties straipsnio 17 dalį (pametus pažymėjimą iš karto turėtų būti išduodamas dublikatas, nes iš esmės patikrinimo nereikia).

17. Pažymėtina, kad įstatymu turėtų būti nustatyti esminiai reikalavimai tam tikros teisės įgijimui, bet ne pateikiamų dokumentų teisei įgyti sąrašas. Siūlytume patikslinti Įstatymo projekto 17 straipsniu keičiamo įstatymo 53¹ straipsnio 19 dalį nustatant konkrečius reikalavimus gauti užsienio šalyje išduoto piloto pažymėjimo pripažinimo patvirtinimą (neaiškus būtinas skridos valandų skaičius – vertinamasis reikalavimas).

Neaišku, kam yra reikalingas užsienio šalyje išduoto piloto pažymėjimo pripažinimo patvirtinimas. To paties straipsnio 1 ir 2 dalyse yra nurodyta, kokius dokumentus turi turėti pilotas, norintis pilotuoti ultralengvuosius orlaivius, tačiau užsienio šalyje išduoto piloto pažymėjimo pripažinimo patvirtinimo dokumento nėra numatyta. Taip pat Įstatymo projekto 17 straipsniu keičiamo įstatymo 53¹ straipsnio 4 dalyje numatyta, kad skraidyklės ir paraspurnio piloto pažymėjimas patvirtina teisę pilotuoti atitinkamos klasės paprastąjį orlaivį ir skraidyklės ir paraspurnio piloto kvalifikaciją vykdyti skrydžius skraidyklės ir paraspurnio piloto pažymėjime nurodytomis sąlygomis, tačiau nėra nurodyta, kokias teises suteikia ir kokiais atvejais reikalingas užsienio šalyje išduoto skraidyklės ir paraspurnio piloto pažymėjimo pripažinimas.

Atkreiptinas dėmesys, kad neapibrėžta „užsienio šalies“ sąvoka, todėl Europos Sąjungos ir Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės taip pat galėtų būti laikomos užsienio šalimis ir neaišku, ar tų šalių nacionalinės kompetentingos institucijos išduotą piloto pažymėjimą papildomai reikia pripažinti (nors pagal 1 ir 2 dalis pripažinimo reikalavimas nėra įtrauktas). Svarstyтина, ar tikslinga ir proporcinga reikalauti gauti užsienio šalyje išduoto piloto pažymėjimo pripažinimo patvirtinimo dokumentą, jei pilotas, turintis užsienio šalyje išduotą atitinkamą pažymėjimą, nori

Lietuvos Respublikos oro erdvėje pilotuoti tik laikinai ar vieną kartą. Be to, siūlytume sutrumpinti pripažinimo patvirtinimo suteikimo terminą.

18. Įstatymo projekto 18 straipsniu keičiamo įstatymo 53² straipsnio 5 dalies 4 punktu reikalaujama, kad skraidyklės ir parasparnio pilotas, siekiantis gauti skraidyklės ir parasparnio piloto-instruktoriaus kvalifikacijos patvirtinimą, turi būti priskraidęs ne mažiau nei 50 valandų skraidykle ir (arba) parasparniu, iš kurių mažiausiai 2 valandos skridos termikuose, 2 valandos skridos šlaito antvėjyje ir ne mažiau kaip 5 maršrutiniai skrydžiai, kuriuose buvo įvairios kilimo rūšys. Svarstyтина, ar bus galimybė dokumentais įrodyti nurodytas skrydžių sąlygas ir patikrinti atitiktį šiems reikalavimams.

19. Įstatymo projekto 18 straipsniu keičiamo įstatymo 53² straipsnio 10 dalies 2 punkte nustatoma, kad ultralengvojo orlaivio pilotas-instruktorius, ultralengvojo orlaivio pilotas-egzaminuotojas, skraidyklės ir parasparnio pilotas-instruktorius, skraidyklės ir parasparnio pilotas-egzaminuotojas privalo užtikrinti, kad jų vykdoma veikla būtų vykdoma teisės aktų nustatyta tvarka, nešališkai, nebūtų daromas poveikis veiklos rezultatams. Pagal Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 76 punktą teisės akte turėtų būti vengiama pateikti nekonkrečių nuorodų, pvz.: „teisės aktų nustatyta tvarka“, „kituose teisės aktuose“, „įstatymų nustatyta tvarka“ ir pan. Siūlytume nuostatą patikslinti nurodant kokių, kokios srities teisės aktų nustatyta tvarka.

20. Siūlytume patikslinti Įstatymo projekto 18 straipsniu keičiamo įstatymo 53² straipsnio 12 dalį, kad panaikinamas atitinkamos kvalifikacijos patvirtinimo galiojimas.

21. Įstatymo projekto 18 straipsniu keičiamo įstatymo 53² straipsnio 12 dalies 2 punkte nustatyta, kad ULOPF panaikina ultralengvojo orlaivio piloto-instruktoriaus, ultralengvojo orlaivio piloto-egzaminuotojo kvalifikaciją, LSPSF panaikina skraidyklės ir parasparnio piloto-instruktoriaus, skraidyklės ir parasparnio piloto-egzaminuotojo kvalifikaciją, jei ultralengvojo orlaivio pilotas-instruktorius, ultralengvojo orlaivio pilotas-egzaminuotojas, skraidyklės ir parasparnio pilotas-instruktorius, skraidyklės ir parasparnio pilotas-egzaminuotojas nesilaikė veiklos sąlygų, nustatytų šio straipsnio 10 dalyje. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tam tikrų asmenų nubaudimas, sankcijų jiems taikymas Lietuvos teisinėje sistemoje nėra savitiksliis, o nustatomos sankcijos turi būti proporcingos padarytam pažeidimui. Pastebėtina, kad Konstitucinis Teismas oficialiojoje doktrinoje yra ne kartą nurodęs, kad: „<...> konstituciniai teisingumo, teisinės valstybės principai suponuoja ir tai, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens

akivaizdžiai labiau negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo nubausti teisės pažeidėjus ir užtikrinti teisės pažeidimų prevenciją ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (proporcingumas); konstitucinis teisingumo principas reikalauja nustatomas nuobaudas diferencijuoti taip, kad jas taikant būtų galima atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes, kad atsižvelgiant į tai būtų galima skirti mažesnę nuobaudą nei sankcijoje numatytoji minimali ir kt.“ (Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 21 d. nutarimas).

Šios oficialiosios Konstitucinio Teismo doktrinos kontekste pažymėtina, kad siūlomas teisinis reguliavimas tokios doktrinos nuostatų neatitinka, nes kvalifikacijos patvirtinimo galiojimas būtų naikinamas vien esant aplinkybei, kai nustatomas veiklos sąlygų nesilaikymas, neatsižvelgiant į jokiais kitokias aplinkybes, pažeidimo mastą, trukmę, nesant jokio įspėjimo ir termino pažeidimams pašalinti. Todėl manome, kad šis Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas, ta apimtimi, kuria sankcija – kvalifikacijos patvirtinimo galiojimo panaikinimas, taikomas neatsižvelgiant į jokiais pažeidimo padarymo aplinkybes, mastą, išskyrus asmens kaltės formą, neatitinka oficialiosios Konstitucinio Teismo doktrinos.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kanclerė

Eglė Radišauskienė

Ramunė Mickuvienė, tel. +370 694 75 208, el. p. Ramune.Mickuviene@eimin.lt

Rasa Balserienė, tel. +370 621 31 328, el. p. Rasa.balseriene@eimin.lt

Vyginta Damzenienė, tel. +370 659 30 075, el. p. Vyginta.Damzeniene@eimin.lt

Sandra Šliachtovičė, tel. +370 660 30370, el. p. Sandra.Sliachtovice@eimin.lt